

ademp. & sunt quatuor: quinta quoque altera, que est Deensis, Viennensis accrevit: ceteræ Arelatensem etiam nunc Metropolitanam agnoscunt, Massiliensis & reliquæ cunctis notissimæ. Jam nunc quaritur, quisnam ab antiquo fuerit Metropolitanus & caput Episcopatum illorum celeberrimum jam usque a prioribus sæculis, atque in præcis illis Conciliis commemoratorum, Aptensium, Regiensium, Forojulienensium, Vapincensium, Sitaricencium: Ex dictis palam est, neque ad Viennensem sive primam, sive secundam, cui præerat Arelatenis, pertinuisse; sed propriam constituisse Provinciam, quæ secunda Narbonensis indigitabatur. Sub quo igitur Metropolitæ? Non enim Episcopi isti erant acephali, neque autocephali: Is non alius esse potest quam Aquensis, quem ex præcis & civilibus Romanorum monumentis constat caput fuisse Provincie singularis, quam illæ quinque urbes ac oppida constitutebant secundæ Narbonensis.

7. Can. XVI. *Audivimus, quod quidam Abbates cupiditate ducti, premia pro introitus in Monasterium requirunt. Ideo placuit nobis & sancte Synodo, ut pro suscipiendis in sancto Ordine fratribus nequaquam pecunia requiratur, sed secundum Regulam S. Benedicti suscipiantur.*

Synodus œcumenica VII. æquiparat simoniam illam, quæ fit pro admisione ad Monasterium, cum ea quæ fit pro susceptione Ordinum, quam Synodus Chalcedonensis can. 2. sub gravibus poenis prohibuerat. Ait ergo can. 18. *In tantum inolevit avaritia facinus in rectores Ecclesiarum, ut etiam quidam eorum, qui dicuntur religiosi viri, ac mulieres, obliuiscetes mandatorum Domini, decipiantur. & per aurum introitus accedentium tam ad sacrum Ordinem, quam ad monasticam vitam efficiant. Unde fit, ut quorum initium improbabile est, omnia sint projicienda, ut magis ait Basilius. In hac tamen prohibitione non comprehendit ea, quæ sponte, & citra omnem petitionem Monasterio conferuntur: sic enim proficitur idem can. 18. Porro quæ filii a parentibus dantur more dotis, vel si qua ex propriis rebus acquisita offerantur proficientibus his, qui ea offerunt, Deo dedicata definiamus, sive perseveraverint, sive exierint, manere in Monasterio, secundum repositionem ipsorum, nisi fuerit culpa Prelati. De simonia in religionis ingressu, & ad quid talis simoniæ obligetur, vide constitutionem Papæ Clementis III. c. de regularibus Canonici seu Monachi, de simonia. Et constitutionem Concilii Lateranensis sub Innocentio III. can. 64. eaque habetur c. quoniam simoniæ, eod. tit.*

7. Can. XXVII. *De Clericis, ut nequaquam de Ecclesia ad aliam Ecclesiam transigant, neque recipiantur sine conscientia Episcopi, & litteris commendatitiis, de eius Diocesi fuerint.*

Eadem statuta fuere Nicæno can. 15. & Chalcedonensi can. 20. quo tam Episcopus suscipiens quam Clericus susceptus privantur communione. Item Andegavense Concilium can. 7. Agathensis pariter Concilii can. 52. excommunicantur Clerici, qui sine Antistitis sui litteris peregre proficiuntur, eodem pertinent Apostolorum canones 16. 17.

9. Can. XXVIII. *Ut non absoluti ordinentur.*

Nicænus can. 15. jubet Clericum, qui alio commigravit, restitui Ecclesie, in qua fuit ordinatus. Synodus etiam Chalcedonensis can. 6. vetat quemquam absolute ordinari, sed ab ordinatore certæ Ecclesie vel oratorio, cui ministret, addici. Citatur in c. neminem absolute, dist. 7. Primum quoque Arelatense Concilium can. 21. de gradu deponit Presbyteros & Diaconos, qui in alias transgrediuntur Ecclesias, quam quibus præfixi fuerant. Quem laudabilem ritum instaurat Trident. sess. 23. cap. 16. *Nemo ordinetur, quin certæ Ecclesie adscribatur: nec admittantur alieni Clerici ad Divina Officia celebranda sine commendatitiis proprii ordinarii Episcopi.*

Can. XXX. *Et si forte inter Clericum & laicum fuerit orta altercatio, Episcopus, & Comes simul conveniant, & unanimiter inter eos causam definiant secundum rectitudinem.*

Prudenti ista iudicij junctio prævenitur, qui exoriri poterat jurisdictionum conflictus.

Can. XL. *De puellis, quæ parentibus private fuerint, ut sub Episcoporum & Presbyterorum providentia gravioribus feminis commendentur, sicut Canonica docet auctoritas.*

Recte ait S. Papa Gregorius lib. 2. epist. 21. *Officij nostri est, orbatis parentibus ferre consultum.*

10. Can. XII. *Ut nullus Episcopus propriam sedem amittat alicubi frequentando, aut in propriis rebus suis manere audeat amplius quam tres hebdomadas.*

Sanctio ista ne amplius tribus hebdomadis absit Episcopus, desumpta est ex Illiberitano can. 21. & ex Sardicensi 14. In hoc ipso tamen Concilio canon. 55. Patres consentiunt Carolo Magni propositioni, ut possit duos Episcopos Angilthamæ & Hildebaldum in suo habere assidue Palatio proper Ecclesiasticas utilitates: additque Rex Carolus, se licentiam ejus rei ab Hadriano Papa obtinuisse. Credibile est, provisorium fuisse de Coadjutoribus, qui amborum absentiam supplerent.

ECCLESIAE NONI SÆCULI HISTORICA SYNOPSIS.

L Neunte hoc sæculo Carolus Magnus Romæ de manu Leonis Papæ tertii coronam accepit Imperii. Sub hæc Danos rebellantes cum eorum Rege Godofrido perdomuit. Leo Papa tertius anno Chr. 804. in Germaniam cum

amplissimo Episcoporum aliorumque Prelatorum comitatu commigravit, ut testis oculatus sanctus Lugerus primus Monasteriensis Episcopus ad Rixfrigidum scribit Episcopum Trajectensem, eumque Carolus apud Aquigranum magnificentissime excepit, seque illi comitem adjunxit; cumque Verdam simul accessissent, Caroli rogatu, Sanctum Suibertum, post lætam ipsius vitam, explorataque insignia ejus miracula, post multas publicas preces, & jejunia, de Episcoporum ceterorumque Hierarchyæ consensu solemniter inter sacrosanctam Missæ sacrificium Sanctorum Confessorum publicis Ecclesie tabulis adscripsit, Festumque in ejus venerationem indixit; atque confluentibus ex devotione populis indulgentias promulgavit, ut idem qui præfens adfuit Lugerus commemorat. Hanc primam legitimam solemniter factam a Romano Pontifice canonizationem; minori enim solemnitate antiquitus hæc fiebant.

2. Anno deinde 806. Carolus Magnus edidit testamentum divisionis Provinciarum inter tres quos habebat filios. Quo Ludovico Aquitanie Regnum a Turonensi urbe ad Pyrenæos usque potentium destinabat, eoque quamprimum profectus Ludovicus Ecclesiam & cultum divinum valde promovit. Pipino alteri filio Italiam & Alemanniam partem concessit: Carolo vero majori reliquis Gallie, Germanicæque provincias attribuit. Ceterum reliquis duobus vivo parente defunctis liberis solus superstes Ludovicus paternam in ditionem ex arte successit.

3. In Oriente dum agitur annus Christi 802. Legati Caroli Magni Constantinopoli profecti, ut nuptias Irene cum Carolo Magno conciliarent, eaque ratione duo Imperia in unum coalescerent, spectatores facti sunt non fœderis nuptialis, quod Irene quoque impense expetiverat, sed luctuosæ tragediæ. Sub horum namque oculis Nicephorus Patricius & Logotheta, quem Irene ad auctoritatis culmen provexerat, bene meritam de se imperatricem Irene in Lesbion Insulam ingenti satellitum manu fipatam deportavit: Imperiumque per tyrannidem invasi; remissiive Caroli Legatis alios ad Carolum ipsum cum locupletissimis donis transmittens fœdus cum illo junxit, ipsa vero Irene Augusta anno insequenti Nicephori crudelitate innumeris armis in exilio confecta vivere debuit.

4. Anno 813. cum Græcorum Imperator Michael Curopalates, cognominatus Rhengabæ, Princeps & moribus & studio religionis admodum commendatus, adversus Bulgaros infeliciter dimicasset, eaque de causa Leo Armenus exercitus Græcorum concitasset, ut abdicato Michaeli sibi purpuram cum diademate deferrent, tamen publicæ ac spectatæ insignia Imperii recuset, consilium cepit laude dignissimum Michael, prævicens, si per illam exercitus defectionem res ad civile bellum deduceretur, futurum ut victores & armati Bulgari debilitatum præfenti clade, & insuper civilibus armis Imperium in ultimum discrimen adducerent, sponte cessit Imperio, Leonemque adhortatus est, ut periclitanti Reipublicæ opem ferret. Atque ad removendam omnem suspensionem, ipse una cum uxore & liberis, detonsis capillis, monastica induit vestimenta: tum vero Leo a Patriarcha Nicephoro coronatus atque inunctus est: nec tamen passus Michaelem, tametsi inter Monachos profitentem, intra urbis regie Monasterium vitam exigere, ipsum & conjugem & liberos in Insulam Protam relegavit, duos quoque filios Theophylactum majorem natu, & Ignatium, qui postea Constantinopoli Patriarcha factus est, castrari iussit. At Bulgari victoriam prosequentes Hadrianopolim expugnaverunt.

5. Sequenti anno 814. Carolus Magnus vita excessit, solo relicto ex conjugis Hildegardi superstitie filio Ludovico: cui morti proximus sanctissima pro morum honestate, Imperiique administratione monita reliquit, quæ commemorat Theganus illorum temporum scriptor; Princeps, cui vix parem ullum in omni virtutum genere, sive quæ præcesserunt, sive quæ insequuta sunt, sæcula pepererunt, religione, justitia, clementia, prudentia, rebus maximis, bello, perpetuæ felicitate gratiis, scientiarum ornamentis, simulque zelo Ecclesiasticis.

Cassini, Notitiæ Ecclesiasticæ.

cæ tum disciplina, tum propagationis: & in supremam Sedem observantia incomparabili, de cujus hostibus tot retulit triumphos, & quam magnificentissimis multarum provinciarum donationibus locupletavit. Obiit Aquigrani anno ætatis septuagesimo septimo, Imperii vero decimo quarto.

6. Bernardus Italiae Rex Pipini fratris Imperatoris Ludovici ex concubina filius in eumdem rebellans Imperatorem, ejus deinde metu ad eum accedens, veniamque ejus pedibus provolutus petens, oculis orbatur, & triduo post moritur. Cujus in fratris filium severitatis penitentia ductus, post aliquot annos voluntarias ex Episcoporum arbitrio poenas dedit. Leo vero Armenus Orientis Imperator, instaurata Iconomachorum heresi adversum orthodoxos impie furit: cujus se impietati Theodorus Studita constanter opponens, crebraque literas, quæ adhuc supersunt, in omnes Orbis partes, ad confirmandos fideles, & revocandos, qui ceciderant, conscribens, exilia, carceres & flagella, omniaque vexationum genera in se accersivit.

7. Annus agebatur Christi 824. quum Michael Balbus, ejuisque filius Theophilus a patre in Imperium assumptus, ambo Iconoclaste, Legationem ad Ludovicum Pium miserunt, pacis cum eo stabilie gratia: inter insignia munera, quibus Ludovicum demereri cupiebant, fuere, ut scribit Hilduinus Abbas Monasterii sancti Dionysii apud Parisios; libri authentici Græce scripti Dionysii Areopagite, quos idem Hilduinus jussu Ludovici Latine vertit, additis quæ vocat Areopagitica, in quibus refert, eadem die, qua iidem recepti sunt libri, decem & novem diversis, & gravibus morbis affectos convalescere per illius Sancti Martyris invocationem. Contendit vero, Dionysium Parisiensem Episcopum & martyrem non alium fuisse quam Areopagitam, passumque fuisse anno Christi 96. sub Domitiani persecutione. Gregorius tamen Turonensis lib. 1. histor. cap. 30. refert, Decio & Grato Consulibus, qui fuit Christi 250. sevientie Decii persecutione Dionysium Parisiensem Episcopum cum Rustico & Eleutherio mortem pro Christo subisse. Hoc vero precipue intendebant Græci Imperatores, ut intervenientibus Francis apud Eugenium secundum Romanum Pontificem, Imaginum cultus omnino aboleretur una cum septima Synodo. Græci quippe Iconoclaste omnem respuebant parum imaginum usum tanquam idololatriam; multorumque vero Francorum mens erat, jam inde a Francofordiensi sub Carolo Magno Concilio admittendas quidem esse, sed minime colendas. At Romana Ecclesia & admittendas & colendas relativo ad prototipa his representata cultu. Ludovicus Imperator addita Græcorum Legatione ex permissu Eugenii conventum Parisiensem indixit, quo tantum deliberatum fuit remittendis Romanæ Græcorum Legatos; quibus Legati quoque ex parte Francorum adjungerentur, una cum supplicibus ad Eugenium litteris hortantibus, ut in Synodi septimæ, simulque imaginum venerationis reprobationem consentiret. Selecti Francorum ad Pontificem Legati fuere Jeremias Senonensis Archiepiscopus, & Jonas Aurelianensis Presul, cujus extant tres libri adversus Cladium Episcopum Taurinensem hæreticum Iconoclastam. Omnis illa Romana Legatio frustra fuit, persistente Summo Pontifice in antiqua & Apostolica traditione: atque in sanctissimis œcumenicæ Synodi septimæ, necnon Hadriani præcessoris sui decretis inconcussis.

8. Sub Imperio Michaelis Balbi, Saraceni ex Hispaniis profecti Cretam invadunt anno 822. & subinde alii Saraceni ex Africa solventes anno 827. Siciliam ab Orientali Imperio subdixerunt.

9. In Occidente hæcenus amplitudo majestæque Francica stetit in apice. Mox initium malorum a domesticis turbis & nefario Principum scelere prodit, filii adversus optimam parentem conjurantibus. Ludovicus Pius Irmingarde propria conjugem mortua, Juditham Welfii Comitis filiam in matrimonium duxerat, ex qua natus ei est Carolus cognomine Calvus. Cum vero tres liberi, ex Irmingarde geniti, Lotharius, Ludovicus, & Pipinus, ægre ferrent, in patrem insurrexerunt. Primum anno 830. dum Lotharius, quem pater jam inde in Imperii consortium ab anno 823. assumperat, quemque Augusti nomine insignitum Paschalis Pontifex Imperiali diademate Romæ apud S. Petrum redimiverat, in Italia versabatur; Ludovicus autem secundogenitus, cui Pater Bajoariam cum titulo Regni concesserat, in moderandis transrhenanis provinciis